

Якщо ж позивачем визначено орган, уповноважений державою здійснювати відповідні функції у спірних відносинах, то стягнення здійснюється або інші дії вчиняються на користь зазначеного прокурором стягувача, і наказ господарським судом видається або стягувачу, або прокурору, який брав участь у справі на підставі тієї відповідної письмової заяви, що надійшла до суду першою (в разі одночасного надходження заяв і стягувача, і прокурора наказ видається прокурору), а за відсутності такої заяви (заяв) надсилається стягувачу рекомендованим чи цінним листом за адресою, зазначеною в позовній заяві, або іншою адресою, вказаною стягувачем чи прокурором.

Що ж до наказів про стягнення сум судового збору в доход державного бюджету України, то вони в будь-якому разі надсилаються до місцевих органів державної податкової служби.

11. Судам необхідно враховувати, що за змістом статті 40 Закону України «Про прокуратуру» право щодо зміни, доповнення,

Голова Вищого
господарського суду України

Секретар пленуму Вищого
господарського суду України

В. Татьков

Г. Кравчук

відкликання, відмови від позову (заяви), апеляційної, касаційної скарги надано не лише прокурору, який їх подав, а й прокурору вищого рівня, його першому заступнику чи заступнику.

12. Конкретні питання, пов'язані з організацією представництва прокурором у суді інтересів громадянина або держави, в тому числі порядком подання позовних та інших заяв, внесення апеляційних та касаційних скарг, повноважень прокурора щодо їх підписання, виконанням судових рішень тощо, регулюються також у відповідних наказах Генерального прокурора України, обов'язкових для всіх органів прокуратури. У разі необхідності господарські суди мають звертатися до таких наказів.

13. Визнати таким, що втратило чинність, роз'яснення президії Вищого господарського суду України від 22.05.2002 № 04-5/570 «Про деякі питання участі прокурора у розгляді справ, підвідомчих господарським судам» (з подальшими змінами)».

Про внесення змін і доповнень до деяких постанов пленуму Вищого господарського суду України

Постанова пленуму Вищого господарського суду України
від 16 січня 2013 року № 3

Відповідно до пункту 6 частини другої статті 36 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» пленум Вищого господарського суду України постановляє:

У зв'язку зі змінами, що сталися у законодавстві України, та питаннями, які ви-

никли у судовій практиці щодо застосування господарськими судами України норм матеріального і процесуального права, внести такі зміни і доповнення до деяких постанов пленуму Вищого господарського суду України

1. У постанові пленуму Вищого господарського суду України від 17.05.2011 № 6 «Про деякі питання практики розгляду справ у спорах, що виникають із земельних відносин»:

1.1. Підпункт 2.12 пункту 2 доповнити реченням такого змісту: «Він за необхідності може звернутися до господарського суду також з позовом про визнання за ним права користування земельною ділянкою (пункт 1 частини другої статті 16 ЦК України).»;

1.2. У пункті 4:

1.2.1. У другому реченні абзацу першого підпункту 4.2 слова «у державній та комунальній власності» замінити словами і цифрами «з 01.01.2013 можуть перебувати лише в державній власності»;

1.2.2. В абзаці другого підпункту 4.3 слова і цифру «підпункту «г» пункту 4» замінити словами «пункту «г» частини четвертої»;

1.2.3. Абзац другого підпункту 4.4 виключити.

У зв'язку з цим абзаци третій–п'ятий вважати відповідно абзацами другим–четвертим.

2. У постанові пленуму Вищого господарського суду України від 17.05.2011 № 7 «Про деякі питання практики застосування розділу XII Господарського процесуального кодексу України»:

2.1. У пункті 51:

2.1.1. Абзац третій після слів «яке вже перевірено в апеляційному порядку» доповнити словами і цифрами: «або повернуто на підставі пункту 4 частини першої статті 97 ГПК України у разі коли клопотання про поновлення строку подання апеляційної скарги було відхилено.»;

2.1.2. Абзац четвертий після слів «яке вже перевірено в касаційному порядку» доповнити словами і цифрами: «або повернуто на підставі пункту 5 статті 111³ ГПК України у разі коли клопотання про поновлення строку подання касаційної скарги було відхилено.»;

2.2. Доповнити постанову пунктом 91 такого змісту:

«91. У разі зміни складу суду апеляційної інстанції розгляд ним справи починається за-

ново, а отже, спочатку починається й визначений статтею 102 ГПК строк розгляду апеляційної скарги; можливості продовження цього строку законом не передбачено.»;

2.3. Пункт 12 доповнити абзацами такого змісту:

«З урахуванням припису частини другої статті 104 ГПК не підлягає скасуванню рішення суду першої інстанції в разі незалучення ним до участі у справі третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог на предмет спору, якщо це не призвело до прийняття неправильного рішення.

Так само не підлягає скасуванню судове рішення, якщо апеляційною інстанцією буде з'ясовано, що його резолютивна частина є правильною, хоча б відповідні висновки місцевого господарського суду й не були належним чином обґрунтовані у мотивувальній частині рішення».

3. У постанові пленуму Вищого господарського суду України від 24.10.2011 № 10 «Про деякі питання підвідомчості і підсудності справ господарським судам»:

3.1. У підпункті 3.2 пункту 3:

3.1.1. Абзац дванадцятий викласти у такій редакції:

«– у сфері містобудування, в тому числі за участю центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері будівництва, містобудування та архітектури.»;

3.1.2. Доповнити підпункт абзацами такого змісту:

«– стягнення простроченої заборгованості суб'єкта господарювання перед державою (Автономною Республікою Крим чи територіальною громадою міста) за кредитом (позикою), залученим державою (Автономною Республікою Крим чи територіальною громадою міста) або під державну (місцеву) гарантію, а також за кредитом з бюджету, включаючи плату за користування такими кредитами (позиками) та пеню (частина дев'ята статті 17 Бюджетного кодексу України), в тому числі за позовами органів державної податкової служби України, оскільки майнові відносини у відповідних справах засновані на юридичній рівності сторін»;

– стягнення з органів місцевого самоврядування та спеціально уповноважених державних органів, які є розпорядниками бюджетних коштів, сум збитків, пов'язаних з перевезеннями пасажирів пільгових категорій.»;

3.2. У пункті 4:

3.2.1. Перше речення абзацу першого доповнити знаком, словами і цифрами: «, а також справ у спорах з майновими вимогами до боржника, стосовно якого порушено справу про банкрутство, за певними винятками (пункт 7 частини першої статті 12 ГПК).»;

3.2.2. Абзац другий виключити.

3.3. У пункті 20:

3.3.1. Абзац перший пункту доповнити реченням такого змісту: «Можливості визначення підсудності справи самими сторонами у договорі названим Кодексом не передбачено.»;

3.3.2. Доповнити пункт підпунктом 20.9 такого змісту:

«20.9. У разі коли непідсудність справи даному місцевому господарському суду виявлено під час апеляційного чи касаційного перегляду судового рішення і останнє в зв'язку з цим скасовується, то матеріали справи підлягають поверненню до місцевого господарського суду, який прийняв рішення, для виконання ним вимог частини першої статті 17 ГПК, про що зазначається в резолютивній частині постанови апеляційної чи касаційної інстанції».

4. Абзац сьомий пункту 11 постанови пленуму Вищого господарського суду України від 24.10.2011 № 11 «Про деякі питання практики застосування розділу XIII Господарського процесуального кодексу України» доповнити реченням такого змісту: «При цьому питання про те, до якого саме господарського суду – місцевого або апеляційного – передати справу на повторний розгляд необхідно вирішувати з урахуванням того, ким із них допущено зазначене порушення, а також і визначені статтею 106 ГПК межі перегляду справи в апеляційній інстанції (у тому числі в частині обмеження можливості прийняття нею додаткових доказів) та інші

процесуальні обмеження щодо застосування судом апеляційної інстанції певних норм ГПК, про які зазначено, зокрема, в абзаці четвертому пункту 8 постанови пленуму Вищого господарського суду України від 17.05.2011 № 7 «Про деякі питання практики застосування розділу XII Господарського процесуального кодексу України».

5. У постанові пленуму Вищого господарського суду України від 26.12.2011 № 17 «Про деякі питання практики перегляду рішень, ухвал, постанов за нововиявленими обставинами»:

5.1. У пункті 8:

5.1.1. Останнє речення абзацу першого підпункту 8.2 викласти в такій редакції: «Наведене стосується й тих випадків, коли за результатами апеляційного чи касаційного перегляду рішення суду першої інстанції було змінено або частково скасоване, а в іншій частині залишено без змін.»;

5.1.2. У підпункті 8.7 слова «вправі переглянути» замінити словом «переглядає»;

5.2. Абзац другий пункту 10 вважати пунктом 11 та доповнити його реченням такого змісту: «При цьому загальний строк судового провадження не повинен перевищувати зазначеного в частині третій статті 114 ГПК».

У зв'язку з цим пункт 11 вважати пунктом 12.

6. У постанові пленуму Вищого господарського суду України від 26.12.2011 № 18 «Про деякі питання практики застосування Господарського процесуального кодексу України судами першої інстанції»:

6.1. У пункті 1:

6.1.1. Абзац другий підпункту 1.3 доповнити реченням такого змісту: «При цьому в останньому із зазначених випадків: господарський суд зобов'язує позивача згідно з частиною другою статті 56 ГПК надіслати відповідачу копії позовної заяви та доданих до неї документів, а в разі невиконання цього обов'язку у встановлений судом строк залишає позов без розгляду на підставі пункту 5 частини першої статті 81 ГПК.»;

6.1.2. Абзац третій підпункту 1.4 після першого речення доповнити реченням тако-

го змісту: «У разі заміни кредитора в зобов'язанні не в повному обсязі (у подільному зобов'язанні; в разі передачі новому кредитору права на стягнення неустойки окремо від передачі прав вимоги за основним зобов'язанням тощо) новий кредитор є правонаступником первісного кредитора лише в обсязі і на умовах, що існували на момент переходу відповідних прав, якщо інше не встановлено договором або за законом (стаття 514 Цивільного кодексу України); при цьому якщо правонаступником заявляються відповідні вимоги, то вважається, що позов подано кількома позивачами (стаття 23 ГПК)». В останньому реченні цього ж абзацу виключити слова «в розумінні цієї норми ГПК»;

6.1.3. Абзац другий підпункту 1.5 доповнити реченням такого змісту: «Зокрема, дійшовши висновку про те, що у відповідній заяві не зазначено обставин, на яких ґрунтується вимога третьої особи, та/або доказів, що підтверджують ці обставини, суд повертає заяву на підставі пункту 3 частини першої статті 63 названого Кодексу. Якщо ж така третя особа звертається з позовом, вимоги за яким не є тотожними вимогам за первісним позовом (наприклад, про визнання недійсним договору, тоді як первісний позов стосується стягнення заборгованості за тим же договором), позов третьої особи може бути повернуто на підставі пункту 5 частини першої статті 63 ГПК, оскільки третя особа може бути допущена до участі у справі лише тоді, коли її самостійна вимога стосується предмета спору між позивачем і відповідачем у справі.»;

6.2. У пункті 3:

6.2.1. У першому реченні останнього абзацу підпункту 3.1 слова «не має» замінити словом «немає», а друге речення того ж абзацу доповнити знаком і словами: «; це стосується й випадку подання зазначеним громадянином, що був відповідачем у справі, зустрічного позову в тій же справі.»;

6.2.2. Підпункт 3.8 доповнити абзацом такого змісту:

«Продовження строку розгляду справи здійснюється господарським судом у

будь-який з наведених далі способів шляхом зазначення у відповідній ухвалі: а) кількості днів, на який продовжено строк, або б) певної дати, до якої продовжено строк (якою може бути й дата наступного судового засідання), або в) як кількості днів, так і певної дати, до якої продовжено строк.»;

6.2.3. У підпункті 3.9:

6.2.3.-1. В абзаці третьому підпункту 3.9.1 слова «цієї норми» замінити словами і цифрами «зазначеної статті 64 ГПК» та доповнити абзац реченням такого змісту: «Доказом такого повідомлення в разі неповернення ухвали підприємством зв'язку може бути й долучений до матеріалів справи та засвідчений самим судом витяг з офіційного сайту Українського державного підприємства поштового зв'язку «Укрпошта» щодо відстеження пересилання поштових відправлень, який містить інформацію про отримання адресатом відповідного поштового відправлення, або засвідчена копія реєстру поштових відправлень суду.»;

6.2.3.-2. Підпункт 3.9.2 доповнити абзацом такого змісту:

«Неявка учасника судового процесу в судові засідання не є підставою для скасування судового рішення, якщо ухвалу, в якій зазначено час і місце такого засідання, надіслано йому в порядку, зазначеному в підпункті 3.9.1 підпункту 3.9 цього пункту постанови.»;

6.2.4. У другому реченні абзацу третього підпункту 3.12 слова «однієї з сторін, належним чином повідомленої» замінити словами «сторін або однієї з сторін, за умови, що їх належним чином повідомлено»;

6.2.5. У першому реченні абзацу другого підпункту 3.16 слово «розглядалися» замінити словом «розглядається»;

6.3. У пункті 5:

6.3.1. У підпункті 5.11 виключити слова «або порушення кримінальної справи»;

6.3.2. Друге речення підпункту 5.12 викласти у такій редакції: «Однак господарським судам необхідно мати на увазі, що слідчі (розшукові) дії можуть проводитися тільки в межах строків, передбачених Кримінальним процесуальним кодексом Украї-

ни (стаття 219); досудове розслідування розпочинається з моменту внесення відомостей щодо кримінального порушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань (частина друга статті 214 названого Кодексу) і закінчується закриттям кримінального провадження або направленням до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності (пункт 5 частини першої статті 3 того ж Кодексу).»;

6.3.3. В абзаці другому підпункту 5.13 слова і цифри «статті 16 Закону України «Про адвокатуру» замінити словами і цифрами «статей 33–36 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

7. Перше речення абзацу п'ятого пункту 11 постанови пленуму Вищого господарського суду України від 23.03.2012 № 4 «Про деякі питання практики призначення судової експертизи» викласти в такій редакції:

«Клопотання судового експерта про надання додаткових матеріалів розглядається господарським судом після поновлення провадження у справі; за необхідності для розгляду такого клопотання суд може витребувати матеріали справи з експертної установи, а також повідомити учасників судового процесу про час і місце проведення відповідного судового засідання. Після розгляду клопотання провадження у справі знову зупиняється, а матеріали справи, якщо вони витребувалися судом, надсилаються до експертної установи».

8. У пункті 7 постанови пленуму Вищого господарського суду України від 17.10.2012 № 9 «Про деякі питання практики виконання

рішень, ухвал, постанов господарських судів України»:

8.1. Підпункт 7.1.3 підпункту 7.1 доповнити абзацом такого змісту:

«Звернення стягнення на кошти за відсутності у боржника майна здійснюється у випадку, коли стягувачу присуджено майно, визначене родовими ознаками. За відсутності індивідуально визначеного майна, присудженого позивачу (за результатами розгляду в індикаційного позову), зміна способу виконання рішення шляхом звернення на кошти неможлива, оскільки в такому разі захист порушеного права власника майна повинен здійснюватися шляхом подання позову про стягнення збитків у вигляді вартості майна та доходів, які власник міг би одержати за весь час володіння таким майном.»;

8.2. У підпункті 7.9:

8.2.1. Доповнити підпункт після абзацу першого новим абзацом другим такого змісту:

«У разі подання на затвердження господарського суду мирової угоди, укладеної у виконавчому провадженні, відкритому не на виконання рішення господарського суду, відповідна заява підлягає поверненню на підставі пункту 1 частини першої статті 62 ГПК».

У зв'язку з цим абзаци другий–восьмий вважати відповідно абзацами третім–дев'ятим;

8.2.2. В абзаці сьомому виключити друге речення.

9. В абзаці першому пункту 41 постанови пленуму Вищого господарського суду України від 17.10.2012 № 12 «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності» виключити слова «про вжиття запобіжних заходів».

Голова Вищого
господарського суду України

Секретар пленуму Вищого
господарського суду України

В. Татьков

Г. Кравчук